

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ

Український мовно-літературний факультет імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка
Кафедра світової літератури
Кафедра теорії і практики англійської мови

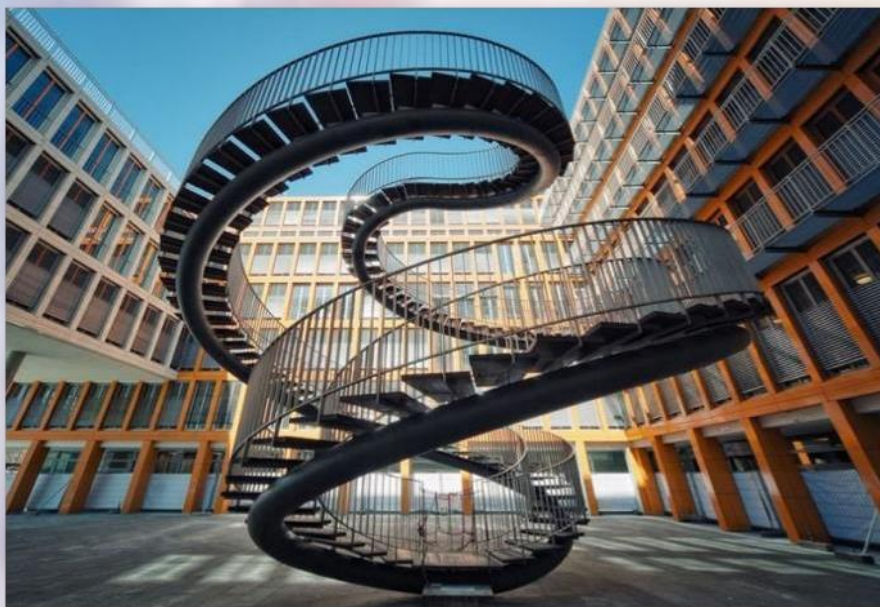
«ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ В МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРИ – ІНДИВІД І СОЦІАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ»

**Лінгвістика. Літературознавство. Методика викладання мови і
літератури. Міждисциплінарні дослідження
(психологія, соціологія, історія, політологія, філософія)**

ТЕЗИ

Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю

(9 квітня 2020 року)

Харків – 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ

Український мовно-літературний факультет імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка
Кафедра світової літератури
Кафедра теорії і практики англійської мови

**«ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ В МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРИ –
ІНДИВІД І СОЦІАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ»**

**Лінгвістика. Літературознавство. Методика викладання мови і літератури.
Міждисциплінарні дослідження
(психологія, соціологія, історія, політологія, філософія)**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю

(9 квітня 2020 року)

Харків – 2020

УДК 80:17.022.1

ББК 80

Ц 65

Організатори конференції – кафедра світової літератури, кафедра теорії і практики англійської мови ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Голова оргкомітету конференції –

Ю.Д Бойчук – *проректор з наукової роботи, доктор педагогічних наук, член-кореспондент НАПН України*

Науковий керівник конференц-проекту –

С.К. Криворучко – *доктор філологічних наук, професор, професор кафедри світової літератури, координатор з наукової роботи українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка*

Члени оргкомітету:

Л.В. Гармаш – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри світової літератури;

К.Ю. Голобородько – доктор філологічних наук, професор, декан українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка;

І.І. Дорожко – доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедри психології;

С.Т. Золотухіна – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи;

І.І. Костікова – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії і практики англійської мови;

А.Г. Козлова – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури;

М.М. Журенко – кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри світової літератури;

І.В. Разуменко – кандидат філологічних наук, професор кафедри світової літератури

Секретарі: О.О. Атанова, Л.О. Корнієнко, Т.М. Тихоненко, В.К. Четверик

«Ціннісні орієнтири в мистецькому просторі – індивід і соціальний контекст»: Програма і тези доповідей Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю (9 квітня 2020 року). Харків. ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2020. 106 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (Протокол № 2 від 11.03.2020)

Тези доповідей конференції, основними темами якої є обговорення системи художніх інтересів письменників / носіїв мови, які впливають на інтелектуальні, моральні, емоційні пласти ідей, конфліктів, героїв / мовленнєвих актів та формують **ціннісні орієнтири** авторів, напрямів, спільноти. На засадах психологічної та аналітичної інтерпретації автори звертають увагу на внутрішні конфлікти героїв у обставинах, що формують варіативність психодрами. Це дозволяє встановити процеси засвоєння / заперечення норм культури, соціальних цінностей персонажів, що висвітлюють вплив спільноти на психіку індивіда, його рефлексію і дозволяють вибрати типи дій суб'єкта / об'єкта у мові, літературі, кіно, мистецтві, психології, соціології, педагогіці, методиці.

Для науковців, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів гуманітарних закладів вищої освіти та вчителів загальноосвітніх шкіл.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Козлик І.В. ВИКЛАДАННЯ ЛІТЕРАТУРИ ЯК ЦІННІСТЬ: БАЗОВІ ОРІЄНТИРИ ТА ВЕКТОРИ РОЗГЛЯДУ	41
Козлова А.Г. ЧЕЛОВЕК И МИР В РОМАНЕ МАЙИ ЛУНДЕ «ИСТОРИЯ ПЧЁЛ»	42
Козорог О.В. МИР ДЕТСКОЙ КНИГИ В РАННЕМ ТВОРЧЕСТВЕ МАРИНЫ ЦВЕТАЕВОЙ	43
Комар О.С. IMPLEMENTATION OF THE “SOCIAL INEQUALITY” CONCEPT IN THE CONTENT OF FUTURE TEACHERS’ OF ENGLISH INITIAL EDUCATION	44
Комаров С.А. ІНТРОСПЕКЦІЯ ТА РЕФЛЕКСІЯ ЯК ЗАСОБИ ВІДТВОРЕННЯ СВІДОМОСТІ МИТЦЯ У НОВЕЛІ Г. ДЖЕЙМСА «THE MIDDLE YEARS»	45
Косович О.В. МОВА І ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	46
Kostikova Pona WHAT IS THE VALUE OF LEARNING FOREIGN LANGUAGES?	47
Кохан Р.А. МОДЕЛЮВАННЯ ХУДОЖНЬОГО СВІТУ ЛІТЕРАТУРИ ПРО ДІТЕЙ: АНАЛІТИЧНА МАТРИЦЯ СМИСЛОТВОРЕННЯ	48
Кравченко О.О. ДОСТУПНІСТЬ ЯК ОДНА З УМОВ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	49
Криворучко С. К., Разуменко І. В. ЦІННІСТЬ ФЕНОМЕНУ «КНИГИ» (РОМАН РОБЕРТА М. ЗОННТАҒА «СКАНЕРИ»)	50
Кузнецова О.С. ВІДОБРАЖЕННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТИРІВ ПЕРСОНАЖІВ У ПОВІСТІ А.Н. РИБАКОВА «ПОСТРІЛ»	51
Куницька І.В. ПОЕТИКА ПЕРЕМІЩЕНЬ У СЮРРЕАЛІСТИЧНОМУ РОМАНІ А. ПЛАТОНОВА «ЧЕВЕНГУР»	52
Кушнір І.Б. ТРАНСФОРМАЦІЯ АРХЕТИПНОГО ОБРАЗУ ПОПЕЛЮШКИ У САТИРИЧНІЙ КАЗЦІ С. БЕННІ «ПОПЕЛЮШОК»	54
Лісевич В.В. ПИСЬМЕННИЦТВО ЯК ЗАСІБ ПОДОЛАННЯ ЖИТТЄВОЇ КРИЗИ (ЗА РОМАНОМ ФІЛІПА РОТА «ПРОФЕСОР БАЖАННЯ»)	55
Літвін С.М. ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ У ТВОРЧОСТІ ІРВІНА ВЕЛША	56

МОВА І ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Косович О.В. (Тернопіль)

Розгляд мови як емблеми національної ідентичності в дусі деяких націоналістичних ідеологій є помилковим. Набагато більш важливою рисою мови є її здатність створювати співтовариства, що виникають з ефектів солідарності.

Поняття нації та етносу розглядаються нами як явища, які відносяться до різних соціальних сфер. Нації є соціально-політичними групами, пов'язані з реальними або можливими межами держави. Етноси є культурними утвореннями, які визначаються через поведінкові зразки, які передаються від покоління до покоління, і не є жорстко зафіксовані межами держави. Конститування національності відбувається на усвідомленій, раціональній основі, в рамках цивільного прочитання нації. Конститутивні принципи етнічності будуються на почутті (приналежності, солідарності, почутті «своїх» і «чужих»), а не на усвідомленні й раціональності.

Ідентичність розглядається нами не як властивість, а як відношення. Звідси впливає її відкритість і рухливість. Позаяк ідентичність є рефлексивною категорією, володіти нею можуть тільки індивіди, групам же ідентичність може бути тільки приписана.

Встановити кореляцію між мовою і етнічною приналежністю видається складним, оскільки взаємозв'язок між ними є важковловимим. Підтвердженням цього є випадки, коли різні етноси говорять однією мовою або коли в межах одного етносу функціонують кілька діалектів чи мов. Полімовність етносу або навпаки відсутність етнічної мови – це радше є виняток, ніж правило, отже, не можна стверджувати, що наявність спільної мови є головним чинником існування етнічної спільності.

Національні мови і національні ідентичності перебувають у складній діалектичній взаємодії. Реальними фактами є тільки політичні процеси та політико-економічні конфлікти, які становлять основу дискурсу, за допомогою якого національна мова стверджує своє існування.

Коврига Юлія Володимирівна – викладач кафедри мовних дисциплін Харківського національного аграрного університету ім. В.В.Докучаєва, аспірантка кафедри світової літератури Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Козій Ольга Борисівна – кандидат філологічних наук, доцент Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка;

Козлик Ігор Володимирович – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри світової літератури і порівняльного літературознавства Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Козлова Алла Григорівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Козорог Оксана Василівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики викладання філологічних дисциплін у початковій школі Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Комар Олег Станіславович – доктор педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Комаров Сергій Анатолійович – доктор філологічних наук, доцент, завідувач кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Косович Ольга Василівна – доктор філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри романо-германської філології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Костікова Ілона Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії і практики англійської мови Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Кохан Роксоляна Андріївна – кандидат філологічних наук, асистент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка;

Кравченко Оксана Олексіївна – доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Криворучко Світлана Костянтинівна – доктор філологічних наук, професор кафедри світової літератури, координатор з наукової роботи українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Куба Лубна Маркус – асистент професора кафедри англійської мови коледжу освіти та мов Лівано-Французького університету (Ербіл, Ірак);

Кузнецова Олена Сергіївна – аспірантка кафедри світової літератури Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Наукове видання

**«ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ В МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРИ –
ІНДИВІД І СОЦІАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ»**

Програма і тези доповідей Всеукраїнської наукової конференції
з міжнародною участю
(9 квітня 2020 року)

Українською, російською та англійською мовами

Тези друкуються в авторській редакції

Відповідальний за випуск: д.ф.н., проф. С.К. Криворучко

Художня обкладинка – С.К. Криворучко, Т.М. Тихоненко

Ком'ютерна верстка – О.О. Атанова, Л.О. Корнієнко

**Відповідальність за стиль і дотримання вимог академічної доброчесності
несуть автори; перевірено на антиплагіат: показник унікальності 94,05%**

Підписано до друку 11.03.2020.

Ум. друк. арк. 6,77.